

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

The Development of Reading Comprehension Ability of Pratomsuksa 3 Students using SQ4R Integrated with Mind Mapping Learning Management

วรารวรรณ นันสทธิตย์¹, อัฐพล อินตะเสนา²
Warawan Nansathit¹, Autthapon Inthasena²

Received: 26 July 2021

Revised: 21 October 2021

Accepted: 26 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำม้นปลาผดุงวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.63-0.75 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.52-0.91 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติ Nonparametric Test แบบ The Wilcoxon signed Rank test

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.88 /80.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ที่ส่งเสริมการอ่านจับใจความ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.73 และ S.D.=0.35)

คำสำคัญ: ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ, การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R, แผนผังความคิด

Abstract

The purposes of the study were. - 1) to develop an SQ4R integrated with mind mapping learning management with an efficiency of 75/75 for Pratomsuksa 3 students, 2) to study reading comprehension ability of students learning with developed learning management, and 3) to study students' satisfaction toward learning management SQ4R integrated with mind mapping. the sample study group was selected by the purposive sampling method. The samples were 8 Pratomsuksa 3 students in Khummun Phadungwit School under control of Kalasin Primary Education Service Area 2 in the second semester of the 2020 academic year. The research instruments were. - 1) an SQ4R integrated with mind mapping learning management plans which consisted of 6 sub learning plans under 12 learning hours, 2) a reading comprehension test designed to have 20 items of 3 multiple choices and proven to have difficulty of 0.63-0.75, discrimination of 0.25-0.75, and reliability of 0.94, and 3) a satisfaction questionnaire designed to have 10 question items with discrimination of 0.52-0.91 and reliability of 0.9. The statistics used in data analysis were percentage, mean score, standard deviatin, and a nonparametric test, the Wilcoxon Signed Rank test.

The results of the study were as follows.

1. The SQ4R integrated with mind mapping learning management plans for Pratomsuksa 3 students was found to have efficiency at 79.88/80.83 reaching the criteria of 75/75

2. Students' reading comprehension ability was significantly higher after learning with SQ4R integrated with mind mapping learning management plans at a statistical level of.05

3. The students' satisfaction toward learning management SQ4R integrated with mind mapping was found at a very high ($\bar{X}$ =4.73, S.D.=0.35)

Keywords: Readion comprehension ability, SQ4R learning management, mind mapping

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการแสดงถึงความเข้าใจในการอ่านเรื่องต่างๆ

และการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญ ในการอ่านมากที่สุด ทักษะการอ่านจับใจความ เป็นสิ่งที่ต้องนำไปใช้มากในชีวิตประจำวัน เช่น

การอ่านข่าว อ่านบทความ อ่านสาระความรู้ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ ถ้าอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญได้แล้วนำข้อมูลไปใช้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน สำหรับผู้เรียน ซึ่งต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร ตำราจำนวนมาก ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องจับใจความเรื่องที่อ่านให้ได้แม่นยำชัดเจนจึงจะสามารถนำไปเรียบเรียงให้เป็นสาระความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าอย่างแท้จริง มิฉะนั้นจะเกิดความสับสน ดังแนวคิดของสายใจ ทองเนียม (2560: 100) ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนต้องรู้จักการอ่านคำ คือ อ่านออก หมายความว่า ความหมายของกลุ่มคำ ส่วนวลี และประโยค จับใจความของเรื่องที่อ่านได้ เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ อาจส่งผลต่อการอ่านเพื่อจุดประสงค์อื่นๆ ซึ่งยากกว่า สอดคล้องกับแววมยุรา เหมือนนิล (2556: 17) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้าผู้เรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้อย่างไรก็ตามแม้ว่าการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญ แต่การสอนการอ่านจับใจความก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ยังพบว่าผู้เรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ประจำปีการศึกษา 2560-2562 ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำม้นปลาผดุงวิทย์ พบว่าผู้เรียนมีผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ด้านความสามารถภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่านลดลงทุกปี

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธี

การสอนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ สุนทรย์ สินธพานนท์ และคณะ (2554: 224-227) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นที่ 1 กิจกรรมสำรวจ ชั้น S (Survey) ผู้เรียนสำรวจเรื่องเพื่อให้รู้เนื้อหอย่างคร่าวๆ 2) ขั้นที่ 2 กิจกรรมตั้งคำถาม ชั้น Q (Question) ผู้เรียนตั้งคำถามอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) ขั้นที่ 3 กิจกรรมอ่านละเอียด ชั้น R (Read) ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องนิทานอย่างละเอียดอีกครั้ง 4) ขั้นที่ 4 กิจกรรมบันทึกคำตอบ ชั้น R (Record) ผู้เรียนเขียนบันทึกคำตอบ 5) ขั้นที่ 5 กิจกรรมสรุปใจความสำคัญ ชั้น R (Recite) ผู้เรียนเขียนคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้โดยสรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเอง และ 6) ขั้นที่ 6 กิจกรรมทบทวนความเข้าใจ ชั้น R (Reflect) ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจ วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จักจากเรื่องที่อ่าน และเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วจดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียน และใช้ได้ผลดีกับทุกวิชา ดังที่ รัชญา ผลอนันต์ (2541: 35) กล่าวว่า เทคนิคนี้ โทนี บูซาน (Tony Buzan) เป็นผู้ริเริ่มพยายามนำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้กับการเรียน โดยพัฒนาจากการจดบันทึกแบบเดิมที่จดบันทึกเป็นตัวอักษรเปลี่ยนมาเป็นการใช้สัญลักษณ์แบบแผ่เป็นรัศมีออกรอบๆ ศูนย์กลาง เหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีเส้นต่อมาเขาก็พบว่าวิธีการที่เขาใช้นั้นสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมอื่นในชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานได้ด้วย เช่น ใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การช่วยจำ การแก้ปัญหา การนำเสนอ การเขียน

หนังสือ เป็นต้น และถ้านำแผนผังความคิดมาใช้กับวงการศึกษาโดยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรูจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การทำแผนผังความคิดจะช่วยส่งเสริมด้านการอ่านให้ผู้เรียนได้จัดระบบความคิด ช่วยให้จำได้ดี สามารถช่วยคิด จำ บันทึก และเข้าใจเนื้อหา และองค์ประกอบของเรื่องทีอ่านได้ครบถ้วนและเป็นรูปธรรม ทำให้การเรียนรูด้้านการอ่านเป็นเรื่องที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเกี่ยวกับความสามารถด้านการอ่านจับใจความให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยหวังว่าการจัดการเรียนรูด้ววิธีดังกล่าวจะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทีได้รับการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนทีมีต่อการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับ

แผนผังความคิด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรูแบบ SQ4Rร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำม้นปลาผดุงวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 2 ทีกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และความพึงพอใจทีมีต่อการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านจับใจความ ซึ่งมีเนื้อหาเป็นนิทาน บทความ วรรณคดีสำหรับเด็ก และบทร้อยกรอง ทีได้คัดเลือกมาจากแบบเรียน อินเทอร์เน็ต วารสาร นิตยสารต่างๆ ซึ่งมีเนื้อหาจากง่ายไปยากและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาทีใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 12 ชั่วโมง

วิธีการศึกษา

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำมั่งปลาผดุงวิทยุ สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ท่าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$)

2.1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์กับข้อคำถาม (IOC) และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่เป้าหมายแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) เป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ตามวิธีการของ Brennan (สมบัติ ห้ายเรือคำ, 2555) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B)

ระหว่าง 0.20-1.00 ไว้ใช้จริง จำนวน 30 ข้อ ซึ่งได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ 0.63-0.75 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.25-0.75 แล้วนำข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของ Lovett พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 จึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นรายข้อโดยใช้วิธี Item-total Correlation พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.52-0.91 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับ เท่ากับ 0.902.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบศึกษากลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง โดยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ โดยใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง

3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยใช้เวลาในการ

สอน 12 ชั่วโมง 6 แผนการเรียนรู้ และสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้วิธีการ จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งการทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ทั้งนี้ ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน

3.3 การทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้สอบก่อน การทดลอง และสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนหลังจากการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดลง โดย ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวม ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

3.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผัง ความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตร $E1/E2$ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการ

อ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการ อ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สถิติทดสอบ Nonparametric Test แบบ The Wilcoxon signed Rank test

4.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ที่การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจ ความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วม กับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผลการศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้เสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 จำนวน 6 แผน มีประสิทธิภาพ ($E1/E2$) เท่ากับ 79.88 /80.83 ดังตาราง 1

ตาราง 1 การประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	300	239.63	10.22	79.88
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.25	2.50	80.83

ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 79.88 /80.83

2. นักเรียนที่เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด มีคะแนน

สอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด

ตัวแปร	รูปแบบการสอน	N	Mean rank	Sum of Ranks	Z	P
ก่อนเรียน	Negative Ranks	0	.00	.00	2.539*	.01
หลังเรียน	Positive Ranks	8	4.50	36.00		
	Ties	0				
Total		18				

* P < มีนัยสำคัญที่ทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ หลังการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดนักเรียนมีความสามารถในการ

อ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ที่ส่งเสริมการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$ และ S.D. =0.35) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.75	0.38	มากที่สุด
2	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากการจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน	4.88	0.22	มากที่สุด
3	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้ามีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.75	0.38	มากที่สุด
4	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากสื่อประกอบการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.38	0.47	มาก
5	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากเนื้อหาที่ครูนำมาให้อ่านจับใจความมีความน่าสนใจ	4.75	0.38	มากที่สุด
6	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้าไม่เบื่อหน่ายที่ได้อ่านจับใจความในชั้นอ่าน	4.63	0.47	มากที่สุด

ตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
7	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้าได้รู้วิธีการอ่านจับใจความที่มีขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน	4.75	0.38	มากที่สุด
8	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้ามีความภูมิใจที่ได้สรุปใจความเป็นภาษาของตนเอง	4.75	0.38	มากที่สุด
9	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้าได้นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.63	0.47	มากที่สุด
10	ข้าพเจ้าชอบการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เนื่องจากข้าพเจ้ามีความสุขในการร่วมกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
ความพึงพอใจในภาพรวม		4.73	0.35	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 79.88 /80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความคิด และทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง โดยเฉพาะขั้นสรุปใจความ (Recite-R) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2552: 42-43) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ประสพการณ์ของผู้อ่าน และยังมีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมการเล่านิทาน การ

แนะนำหนังสือ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 97) ที่กล่าวว่า หลักสำคัญในการอ่านจับใจความคือต้องได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบย่อมเกิดความพึงพอใจจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จแล้วจะสามารถพัฒนาการอ่านไปโดยไม่หยุดชะงัก นอกจากนี้ บทอ่านที่เลือกนำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเป็นเรื่องที่มีการเรียบเรียงภาษาที่เข้าใจง่ายและมีองค์ประกอบเรื่องที่น่าสนใจนักเรียนจึงสามารถทำคะแนนแบบทดสอบได้ดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ นลินี บำเรอราช (2545: 116) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจในชีวิตจริงมากขึ้นเด็กจึงชอบหนังสือนิทาน นิยาย สารคดี บทความสั้นๆ ที่ให้ความรู้

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของเรียนให้สูงขึ้นอาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการ

อ่าน และการสรุปใจความจากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ เช่น นิทาน บทความ บทร้อยกรอง เป็นต้น ซึ่งการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ 1.ขั้นเตรียมความพร้อม 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3.ขั้นสอน 1) ขั้นสำรวจ (Survey) 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3) ขั้นอ่าน (Read) 4) ขั้นจดบันทึก (Record) โดยนำแผนผังความคิดมาผานในขั้นตอนนี้ 5) ขั้นสรุปใจความ (Recite) 6) ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) และ 4. ขั้นสรุป และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญ เข้าใจแนวคิดของเรื่องและเป็นการอ่านอย่างมีจุดหมาย ในแต่ละขั้นตอนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสอนมีระบบที่ชัดเจน นอกจากจะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความแล้วยังเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนซึ่งทำให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 2)

นอกจากนั้น ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ที่สำคัญวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มีจุดหมายมีขอบเขตช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาเก็บสาระสำคัญ แนวคิด ในความของเรื่องได้ทำให้ความสามารถในการอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ นามน้าวแสง (2563) ได้ศึกษา

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิค SQ4R ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิค SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.15/82.73 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และซึ่งยังสอดคล้องกับวิไลลักษณ์ ไชยอาจ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 10 แผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, $S.D.=0.50$) และประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 80.18/81.22 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. จากผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 19.62 คะแนนหลังเรียนเท่ากับ 24.25 ค่า t เท่ากับ 11.014* แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงจุดมุ่งหมายในการอ่าน ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าว่าหลังจากอ่านแล้วต้องรู้อะไร และขั้นตอนในกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งได้แก่ การสำรวจ การตั้งคำถาม การบันทึก การทบทวน และการวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนได้ทบทวนบทอ่านอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้

นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน นอวสู่งานกิจกรรมของ การจัดการเรียนรูแบบ SQ4R มีความหลากหลาย และความแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายและสามารถทำกิจกรรมได้ จนครบกระบวนการ ส่งผลให้การอ่านบรรลุตาม วัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hedberg (2005) ได้ศึกษาความสามารถในการ อ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค SQ4R กับผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษา 3 คน พบว่าผู้เรียนทั้ง 3 คน มีความสามารถ ในการอ่านที่สูงขึ้นมีการใช้ ทักษะและกระบวนการคิดในการอ่านโดยการตั้ง คำถาม ผู้เรียนสามารถจายรายละเอียดและบทเรียน มากขึ้น หลังเรียนที่ได้รับการสอนโดย SQ4R เป็น ระยะเวลา 6 สัปดาห์ และยังสอดคล้องกับ จิตรลดา อ้นวงษา (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (flipped classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมิน ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนมี คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้การนำแผนผังความคิด (Mind Map) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเขียนสรุป ใจความจากเรื่องที่อ่านในรูปของแผนภาพมาใช้ ร่วมกับการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ในชั้นที่ 4 การบันทึก (Record) ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถ สรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบในลักษณะของ แผนภาพที่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันมาก ขึ้นและสามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกด้วย แสดงว่าวิธีการการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถทำให้ผู้ เรียนมีการพัฒนาในด้านกรอ่านจับใจความได้ เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยวิชานันท์ เฟงสุข

(2560) ได้ศึกษาการศึกษาผลของการจัดการ เรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดในวิชาภาษาไทยที่มีต่อความ สามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจ ความและเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรูโดยใช้ การสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับ ผังความคิดกับการจัดการเรียนรูด้วยคู่มือครูของ สำ นักงานการศึกษาขั้น พื้นฐาน 2) เปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติ ที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรูโดยใช้การสอน อ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด ก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู โดยใช้การสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์อาร์ ร่วมกับ ผังความคิดสูงกว่าการจัดการเรียนรูแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และจากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการ จัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความ คิดที่ส่งเสริมการอ่านจับใจความ โดยภาพรวม เฉลี่ยเท่ากับ 863 จากคะแนนเต็ม 960 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.90 และพบว่าผลการประเมิน พฤติกรรมการเรียนรูของนักเรียนทุกแผนการ จัดการเรียนรูมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)=3.60 และ S.D.=0.43) มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่านักเรียนที่ได้ รับการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผัง ความคิด มีการวางแผนการเรียนรู กำหนดจุด ประสงค์ประเด็นการเรียนรูวิธีการด้วยตนเองอย่าง เหมาะสมและครบถ้วนทุกประเด็น มีการศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้

ตรงประเด็น ผลงานถูกต้องครบสมบูรณ์ มีการนำเสนอข้อค้นพบตรงประเด็น ชัดเจนเข้าใจง่าย ครบถ้วนสมบูรณ์ดี มีการอภิปรายซักถาม วิเคราะห์ ข้อค้นพบได้อย่างละเอียดและสามารถอภิปราย ได้ชัดเจนดี และการสรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานได้ ถูกต้องตรงประเด็นดี สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด สามารถส่งเสริมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนก เนื่องทะบาล (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป และศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R พบว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้เรียนมีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

3. จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดที่ส่งเสริมการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ แผนผังความคิดเป็นวิธีการที่จะ

ช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการอ่าน และเข้าใจเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง และผู้วิจัยได้คิดหาวิธี นำแผนผังความคิดมาช่วยให้การอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำแผนผังความคิดมาผสมผสานในขั้นตอนการอ่านด้วยการจัดการเรียนรู้แบบการสอนแบบ SQ4R ในขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก (Record) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลิน บรรยากาศในการเรียนไม่ตึงเครียด และทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ปาริชาติ นามน้ำแสง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิค SQ4R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม โดยใช้เทคนิค SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับมยุรี หอมขจร (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรารักเพชรบุรีของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค ผังกราฟิก ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรารักเพชรบุรี ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรารักเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่าควรเลือกเนื้อหา ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของ เพศ วัย และระดับความสามารถในการเรียนของนักเรียน

1.2 ในระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรม ครูควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีความสามารถ ในการเรียนต่ำ อาจจะไม่เข้าใจหรือเกิดการเรียนรู้ ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือ ครูควรใช้การ จัดการเรียนรู้แบบเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียน สนใจ หรืออธิบายให้เข้าใจชัดเจนอีกครั้ง

1.3 จากการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็น ว่า การจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดใช้เวลาในบาง ขั้นตอนค่อนข้างมาก ครูควรกำหนดเวลาในการ ทำกิจกรรมให้ชัดเจนมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ แผนผังความคิดกับการเรียนการสอนรูปแบบอื่นๆ

2.2 ควรติดตามผลการอ่านจับใจความ สำคัญของนักเรียนอย่างต่อเนื่องสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง เพื่อศึกษาว่าการจัดการ เรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดจะ สามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านจับใจ ความสำคัญ ได้อย่างมีศักยภาพทางภาษาไทย มากน้อยเพียงใดและมีมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยการอ่านจับใจ ความในทุกระดับชั้นและต่อเนื่องเพราะจะเป็นการ พัฒนาการเรียนรู้ทางการอ่านของนักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิระพร ชะโน ประธาน กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร เอรารวรรณกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัลยา กุลสุวรรณ กรรมการสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล

อินท๊ะเสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้ความ ช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ประสิทธิ์ประสาทให้ ความรู้ประสบการณ์และแนะนำแนวทางในการ ทำการวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช, รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาทเนื่องเฉลิม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ ฟูลพุทธา, อาจารย์ ดร.สาวิตรี ราษฎร์ชัย และ ดร.จิตตรา พิกุลทอง ผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจน ให้คำแนะนำ ปรึกษา และข้อเสนอแนะ จนงาน วิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คำมันปลาผดุงวิทย์ และผู้อำนวยการโรงเรียน ครูชนประสิทธิ์ศิลป์ ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่ ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและ เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ขอขอบใจนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อประพรชัย นันสทิพย์ คุณแม่หนูจิ้น นันสทิพย์ และสมาชิกใน ครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและ เป็นกำลังใจตลอดมา จนการวิจัยครั้งนี้เสร็จลง อย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การ ศึกษาอบรมสั่งสอนส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ในการศึกษาและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

- จิตรลดา อ้นวงษา. (2561). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทเย็น อิมสาราญ. (2552). การใช้ภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2541). MIND MAP ถนนสู่ความสำเร็จ (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขวัญข้าว.
- นลินี ปาเรอราช. (2545). การสอนอ่าน. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปาริชาติ นามน้ำวแสง. (2563). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิค S4R. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิมพ์ชนก เนื่องทะเล. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มยุรี หอมขจร. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรารักเพชรบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชานันท์ เฟงสุข. (2560). การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับ ฟังความคิดในวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิไลลักษณ์ ไชยอาจ. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2556). การอ่านจับใจความ (พิมพ์ครั้งที่ 4). สุวีริยาสาส์น.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4). สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- สายใจ ทองเนียม. (2560). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. หจก. 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). ไทยวัฒนาพานิช.
- Hedberg, K. (2005). Using SQod method with Fuort Grade ESOL Student.